

บทที่ ๓

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิเคราะห์ “เชิง์ แอพเพล”ในภาพโฆษณาทางนิตยสารนี้ เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเภทสินค้ากับ “เชิง์ แอพเพล” ประเภทของ“เชิง์ แอพเพล” และการสื่อความหมายทางภาษาโฆษณาของ“เชิง์ แอพเพล”ที่ปรากฏในโฆษณาทางนิตยสารในปัจจุบัน โดยมีขั้นตอนระเบียบวิธีที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยดังนี้

แหล่งข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลประเภทเอกสาร

1.1 นิตยสาร ที่อักกว้างจำหน่ายในปีพ.ศ. 2540 โดยเริ่มจาก การวิจัยสำรวจเบื้องต้น (Exploratory Research) เพื่อทำการศึกษาเกณฑ์ในการจำแนกประเภทนิตยสาร เพื่อให้ศูนย์คลังกับเป้าประสงค์ของการวิจัย เพราะมีนิตยสารหลากหลายประเภท และมีจำนวนมาก ออกกว้างจำหน่ายในแต่ละปี โดยได้ทำการสำรวจตามขั้นตอนต่างๆดังต่อไปนี้

1.1.1 สำรวจและประเภทของนิตยสาร ตามการแบ่งของบริษัท ดีมาร์ท หมวด 14 ประเภท คันได้แก่

- นิตยสารธุรกิจ	- นิตยสารผู้ชาย
- นิตยสารแฟชั่น	- นิตยสารสตรี
- นิตยสารวัยรุ่น	- นิตยสารก้าน
- นิตยสารบันเทิง	- นิตยสารกีฬา
- นิตยสารสำหรับเด็ก	- นิตยสารเดินทาง
- นิตยสารเพื่อสุขภาพ	- นิตยสารคอมพิวเตอร์

- นิตยสารรายนั้น เครื่องเสียง
- นิตยสารอื่นๆ เช่น รีดเคอร์ ไดเจสต์, Signature

1.1.2 คัดเลือกประเภทนิตยสารที่มีจำนวนของข้อมูลเหมาะสมต่อการวิจัย กล่าวคือมีปริมาณของภาพโฆษณาที่มีการใช้ “เชิร์ฟ แอพพ์ลิ” ในจำนวนที่พอควร ออกแบบได้เป็นจำนวน 5 ประเภท ได้แก่ นิตยสารรายนั้น นิตยสารบันเทิง นิตยสารวัยรุ่น นิตยสารผู้ชาย และนิตยสารสร้างสรรค์

1.1.3 เลือกชื่อนิตยสาร ในการเดอกันนี้ได้ใช้เกณฑ์ โดยเลือกชื่อนิตยสารที่มียอดจำหน่าย (รวมสมาชิก) สูงสุด 5 อันดับแรกจากนิตยสารทั้ง 5 ประเภทที่ได้มา ตามข้อมูลจากบริษัท ดีมาร์ ใน Media Pocket Book ของบริษัท Dentsu Young & Rubicam กรณีที่นิตยสารมียอดจำหน่าย (รวมสมาชิก) เท่ากัน 2 ชื่อ จะไม่นับอันดับซ้ำกัน และสำหรับในนิตยสารที่มีชื่อพยัญชนะเข้าก่อน

1.1.4 ทำการสำรวจบัญชีรายการที่ออกวางจำหน่ายในปี พ.ศ. 2540 ของนิตยสารทั้ง 5 ชื่อ ถึงจำนวนภาพ “เชิร์ฟ แอพพ์ลิ” ที่ปรากฏในนิตยสารตามเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้ในเมืองต้น เพื่อเลือกชื่อนิตยสารที่มีจำนวนภาพดังกล่าวสูงสุดจำนวน 2 ชื่อ ทำให้ได้นิตยสารออกมากทั้งหมด 5 ประเภท ประเภทละ 2 ชื่อ ดังตารางที่ 1.1

1.1.5 การคัดเลือกฉบับของนิตยสาร ได้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic Sampling) ในการสุ่มตัวอย่างเพื่อให้ครอบคลุมทั้งปี 2540 ดังนี้ ซึ่งทำให้ได้นิตยสารในการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมด 60 ฉบับ โดยมีการคัดเลือกดังท่อไปนี้

- นิตยสารที่ออกเป็นรายเดือน เลือกเดือนกันยายนเดือน โดยเริ่มจากฉบับแรก สุดของปีคือ เดือนมกราคม ดังนี้

ฉบับเดือน	มกราคม
ฉบับเดือน	มีนาคม
ฉบับเดือน	พฤษภาคม
ฉบับเดือน	กรกฎาคม

ฉบับเดือน	กันยายน
ฉบับเดือน	พฤษจิกายน

- นิตยสารที่ออกเป็นรายปักษ์ เลือกเดือนเว้นเดือน เช่นเดียวกันกับนิตยสารรายเดือน แต่สลับปักษ์แรกกับปักษ์หลังดังนี้

ฉบับปักษ์แรกของเดือน	มกราคม
ฉบับปักษ์แรกของเดือน	มีนาคม
ฉบับปักษ์แรกของเดือน	พฤษภาคม
ฉบับปักษ์แรกของเดือน	กรกฎาคม
ฉบับปักษ์แรกของเดือน	กันยายน
ฉบับปักษ์แรกของเดือน	พฤศจิกายน

- นิตยสารที่ออกรายสัปดาห์ เลือกเดือนเว้นเดือน โดยสลับสัปดาห์กันไปเรื่อยๆ ดังนี้

ฉบับสัปดาห์ที่ 1 ของเดือน	มกราคม
ฉบับสัปดาห์ที่ 2 ของเดือน	มีนาคม
ฉบับสัปดาห์ที่ 3 ของเดือน	พฤษภาคม
ฉบับสัปดาห์ที่ 4 ของเดือน	กรกฎาคม
ฉบับสัปดาห์ที่ 1 ของเดือน	กันยายน
ฉบับสัปดาห์ที่ 2 ของเดือน	พฤศจิกายน

1.2 นิตยสาร หนังสือ เอกสาร บทความ หรือสิ่งพิมพ์อื่นๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่อง “เชิญชวนพัฒนา แรงงาน แรงงาน” การตลาด จากแหล่งทุนต่างประเทศ และสอดคล้องกับบทบาทผู้นำที่ต้องการให้บุคคลในชุมชนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 1 แสดงความถี่ในการออกกว้างจำหน่วยของนิตยสารแต่ละชื่อ

ประเภท	ชื่อ	ความถี่ของการออกกว้างจำหน่วย		
		รายเดือน	รายปีกึ่ง	รายสัปดาห์
รถยนต์	นักเร่งรถ	✓		
	นักเร่งรถกระฉะ	✓		
บันเทิง	ทีวีพูล			✓
	คู่สร้าง ♥ คู่สน		✓	
วัฒนธรรม	เชอกับฉบับ		✓	
	เดอะ นอย *	✓	✓	
ผู้ชาย	GM		✓	
	Hi Class	✓		
ผู้หญิง	ชีวิตผู้หญิง		✓	
	ดิฉัน		✓	

* นิตยสาร เดอะ นอย ในเดือนมกราคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2540 มีการออกกว้างจำหน่วยเป็นรายปักษ์คือ เดือนละ 2 ฉบับ แต่ในเดือนสิงหาคม ถึงเดือนธันวาคม 2540 นิตยสาร เดอะ นอย ได้ออกกว้างจำหน่วยเดือนละ 1 ฉบับ

2. ข้อมูลประเกหูปภาพ

โดยศึกษาภาพโฆษณาที่เป็นภาพถ่าย ขนาด 1/2 หน้าชั้นไป จากนิิตยสารที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งออกวางจำหน่ายในช่วงระหว่างปีพ.ศ. 2540 ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเดือนธันวาคม โดยใช้ทัศนะและแนวคิดของนักสร้างสรรค์งานโฆษณา ประกอบกับเกณฑ์ในการเลือกภาพโฆษณาที่ใช้ “เชิร์ฟ แอพเพลล์” ดังนี้

2.1 การนำเสนอทางวัฒนาภาษา

การนำเสนอทางวัฒนาภาษา เป็นการนำเสนอ “เชิร์ฟ แอพเพลล์” ผ่านคำ หรือ ข้อความที่อยู่ในภาพโฆษณา ซึ่งปรากฏในลักษณะดังนี้

- คำหรือข้อความที่แสดงให้เห็นถึงความน่าหลงใหลหรือความน่าประทับใจของผู้แสดงแบบ ซึ่งเป็นผลจากการใช้สินค้านั้น
- คำหรือข้อความที่แสดงว่า หลังจากการใช้ผลิตภัณฑ์นั้น จะสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับเพศเดียวกัน หรือเพศตรงข้ามได้
 - คำหรือข้อความที่กล่าวถึงสรีระ ภูริหาร หรืออุปถักรัตน์ทั้งด้าน หรือบุคลิกที่ดี เป็นที่ต้องตาของผู้แสดงแบบ หลังการใช้สินค้านั้น
 - คำหรือข้อความที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ หรือกิจกรรมทางเพศ

2.2 การนำเสนอทางอวัฒนาภาษา

2.2.1 การใช้แรงดึงดูดใจทางสรีระ

- การเปิดเผยให้เป็นสัดส่วนเรื่องร่างกายอย่างชัดเจนของผู้แสดงแบบ อาจ เป็นการเปลี่ยนกาย ไว้เสื้อผ้าปกปิดเล็ก หรือเปลี่ยนแต่งร่างกายส่วนบน หรือร่างกายส่วนล่างแต่ เพียงอย่างเดียว

- การเปิดเผยเรื่องร่างบางส่วนด้วยการแต่งกายวบฯ รวมของผู้แสดงแบบชิงหมายถึง ยังมีเลือด้าปักปิดทั้งส่วนบนและส่วนล่างแม้เพียงชิ้นอย เช่น การแต่งกายด้วยคอเสื้อที่ค่อนข้างลึก กระโปรงหรือกางเกงที่สั้น

- การเผยแพร่เป็นชูป่างโดยแต่งกายด้วยเสื้อผ้ารัดชูป
- การเสนอที่เน้นอวัยวะแต่เพียงบางส่วนของผู้แสดงแบบที่มีชูป่างดี ซึ่งมักเป็นอวัยวะที่บ่งบอกความแตกต่างระหว่างเพศชาย และเพศหญิง เช่น หน้าอก สะโพก เรียวขา

2.2.2 การประภากฎทางการแต่งกาย

- เสื้อผ้าที่ใช้มีระดับที่บางเบา หรือแนบเนื้อ

2.2.3 การประภากฎทางบุคลิกหลักณะ

- ผู้แสดงแบบเป็นผู้ที่มีบุคลิกหลักณะที่เป็นคนเชิงชี้ ซึ่งสามารถเห็นได้จากผลงานที่เคยปรากฏในชีวิตจริง เช่น ทางเดิน ท่าทาง สีลมารดา

2.2.4 อาภัปกริยาท่าทาง

- ผู้แสดงแบบแสดงอาภัปกริยาที่เย้ายวนหรือเชิญชวน
- การแสดงกริยาอาการที่แสดงให้เป็นถึงสัมพันธภาพ ในลักษณะของ การเป็นคู่รักกัน เช่นการประสาทสายตา การกอดจูบ หรือการสัมผัสริ้วกันและกันของผู้แสดงแบบ

2.2.5 การแสดงออกทางใบหน้า

- ผู้แสดงแบบแสดงสิ่งหน้า สายตา หรือเรียวปากที่เย้ายวน เชิญชวน หรือท้าทาย

2.2.6 สัญลักษณ์

- สิ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราว ข้อความ หรือความเป็นเพศ โดยใช้ภาษาของสิ่งของในการนำเสนอ

การนับความถี่

การนับความถี่ของภาพ จะนับตามจำนวนชั้นงานของผลิตภัณฑ์ที่ปรากฏในนิตยสารแต่ละฉบับ โดยวิธีการดังนี้

- ภาพโฆษณาสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าเดียวกัน และเป็นผลิตภัณฑ์เดียวกัน ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ตั้งแต่ 1/2 หน้าขึ้นไปในนิตยสารฉบับเดียวกัน จะนับความถี่เป็น 1 หน่วย

- ภาพโฆษณาสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าเดียวกัน และเป็นภาพโฆษณาชิ้นเดียวกัน แต่ลงในนิตยสารคนละฉบับ จะนับความถี่เป็น 1 หน่วย

- ภาพโฆษณาสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าเดียวกัน และเป็นผลิตภัณฑ์เดียวกัน แต่มีภาพโฆษณาสินค้าที่แตกต่างกัน และลงในนิตยสารคนละฉบับ จะนับความถี่ตามจำนวนชั้นงาน

- ภาพโฆษณาสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าเดียวกัน แต่เป็นผลิตภัณฑ์คนละชนิด และมีการลงโฆษณาในนิตยสารฉบับเดียวกัน จะนับความถี่ตามจำนวนชั้นของผลิตภัณฑ์

3. ข้อมูลประเภทบุคคล

ถึงแม้ว่างานวิจัยชิ้นนี้ เน้นในเรื่องการวิเคราะห์เนื้อหา อย่างไรก็ตามต้องมีการศึกษาจากบุคคลที่มีประสบการณ์ในการสร้างสรรค์งานโฆษณา อันจะได้มารู้ทัศนะของผู้ที่มีประสบการณ์ในการสร้างสรรค์งานโฆษณาโดยตรง เพื่อนำมาประกอบการสร้างเกณฑ์ และการวิเคราะห์ในงานวิจัย โดยได้ข้อมูลจากบุคคลในบริษัทตัวแทนโฆษณาดังต่อไปนี้

- คุณ ฤทธินา ยังศรีเจษฎากุล

Creative Director บริษัท Chuo Senko (Thailand)

- คุณ มนิธ เรืองเล็ก

Creative Director บริษัท Chuo Senko (Thailand)

- คุณ มุทธา มณีสิน

Creative Director บริษัท Thai Hakuhodo

- คุณ ประเสริฐ นาพันธุ์พัฒน์

Senior Art Director บริษัท Synergie DMB&B

- คุณ จักร นัยประยูร

Creative Director บริษัท Flagship

- คุณ วงศ์ษณ ดาชาลสา

Creative Director บริษัท Euro RSCG

- คุณ วารุณ เดอพงศ์พิพัฒน์

Creative Director บริษัท Dentsu (Thailand)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลประเภททฤษฎีภาพ

ข้อมูลประเภททฤษฎีภาพได้มาจากกระบวนการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 ทำการรวบรวมโดยสารฉบับต่างๆที่ได้กำหนดไว้ในแหล่งข้อมูลจากหนอสมุดแห่งชาติ ห้องสมุดคณะมนิเทศศาสตร์ และบันทึกของผู้ที่ได้เก็บสะสมไว้

1.2 นำเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้จากแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับ “เริก์ แอฟฟีล” ผสมผสานกับคำสมภាយณ์นักโฆษณาที่ได้ทำการสัมภาษณ์มา ประกอบกับคำสมภាយณ์ที่ปรากฏในงานวิจัยของจารส ศิริพานิช มาสำรวจภาพโฆษณาสินค้าที่ใช้ “เริก์ แอฟฟีล”

1.3 บันทึกภาพโฆษณาสินค้าที่พบว่ามีการใช้ “เริก์ แอฟฟีล” ด้วยกล้องถ่ายภาพ เพื่อนำไปศึกษาในขั้นตอนต่อไป

2. ข้อมูลประเภทบุคคล

สัมภาษณ์บุคคลที่มีบทบาทอย่างสำคัญในการโฆษณา โดยเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์งานโฆษณา โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) อย่างไม่เป็นทางการ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ถูกต้องตามความคิดเห็นของผู้ที่อยู่ในวงการโฆษณา นักวิชาการ นักวิจารณ์ นักเขียน เกี่ยวกับเรื่องของ “เชิร์ฟ แอพพิล” การโฆษณา การตลาด อันจะสามารถนำมาช่วยประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้

3. ข้อมูลประเภทเอกสาร

การเก็บรวบรวม ได้เก็บจากหนังสือ เอกสาร บทความ วิทยานิพนธ์ และสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ แนวทัศนะ หรือความคิดเห็นของผู้ที่อยู่ในวงการโฆษณา นักวิชาการ นักวิจารณ์ นักเขียน เกี่ยวกับเรื่องของ “เชิร์ฟ แอพพิล” การโฆษณา การตลาด อันจะสามารถนำมาช่วยประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้เก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามแต่ละวัตถุประสงค์เป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง “เชิร์ฟ แอพพิล” กับสินค้าแต่ละประเภท

- 1.1 สำรวจปริมาณของข้อมูลงานโฆษณาที่ใช้ “เชิร์ฟ แอพพิล”
- 1.2 สำรวจปริมาณการใช้ “เชิร์ฟ แอพพิล” ในนิตยสารแต่ละประเภท
- 1.3 สำรวจปริมาณการใช้ “เชิร์ฟ แอพพิล” ต่อครุ่นเป้าหมายของนิตยสารแต่ละประเภท
- 1.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทสินค้ากับปริมาณการใช้ “เชิร์ฟ แอพพิล”
- 1.5 วิเคราะห์หากความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ของสินค้าและกลยุทธ์การใช้ “เชิร์ฟ แอพพิล”

2. ศึกษาประเภทของ “เชิร์ฟ แอพเพล็ต”

คือ

- มิติที่ 1: วัตถุที่ใช้นำเสนอ
- มิติที่ 2: เพศของผู้แสดงแบบ
- มิติที่ 3: การเปิดเผยร่างกาย
- มิติที่ 4: รูปแบบการนำเสนอ “เชิร์ฟ แอพเพล็ต”

2.2 ศึกษาปริมาณของ “เชิร์ฟ แอพเพล็ต” ประเภทต่างๆ และตีความข้อมูลที่ได้พบ

3. วิเคราะห์การสื่อความหมายของ “เชิร์ฟ แอพเพล็ต”

3.1 ทำการศึกษาการสื่อความหมายของ “เชิร์ฟ แอพเพล็ต” ใน 3 มิติ อันได้แก่

- มิติที่ 1: วิธีการนำเสนอ “เชิร์ฟ แอพเพล็ต” อย่างไร แจ้งและโดยนัย
- มิติที่ 2: วิธีการนำเสนอ “เชิร์ฟ แอพเพล็ต” ด้วยการใช้อารมณ์
- มิติที่ 3: การสื่อความของแนวคิดหลักควบคู่กับการใช้กลยุทธ์ “เชิร์ฟ แอพเพล็ต”

3.2 วิเคราะห์ลักษณะและวิธีการนำเสนอ “เชิร์ฟ แอพเพล็ต” ในแต่ละมิติ โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของภาพโฆษณาประเภทสิ่งพิมพ์ และแนวคิดเกี่ยวกับ “เชิร์ฟ แอพเพล็ต” ประกอบกัน ซึ่งจะวิเคราะห์ตามองค์ประกอบต่างๆ ในภาพ อันประกอบด้วย

- ผู้แสดงแบบ (Presenter)
- ฉาก (Background)
- อุปกรณ์ประกอบฉาก (Prop)
- แสงและสี (Lighting and Colour)

- มุ่งกล่อง (Shot)

การนำเสนอข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ได้นำเสนอรายงานการวิจัยแบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Analytic Description) โดยเรียงลำดับข้อมูลดังต่อไปนี้

1. นำเสนอผลการศึกษาถึงปริมาณของ “เข็คซ์ แอพเพล” ปริมาณของสินค้าที่ใช้ “เข็คซ์ แอพเพล” ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับ “เข็คซ์ แอพเพล” และประเภทของ “เข็คซ์ แอพเพล” ในภาพโฆษณาทางนิตยสาร ดังนี้

- 1.1 ปริมาณการใช้ “เข็คซ์ แอพเพล” ในภาพโฆษณาทางนิตยสาร
- 1.2 ปริมาณการใช้ “เข็คซ์ แอพเพล” ในนิตยสารแต่ละประเภท
- 1.3 ปริมาณการใช้ “เข็คซ์ แอพเพล” เปรียบเทียบกับกลุ่มเป้าหมายของนิตยสารแต่ละประเภท
- 1.4 ประเภทสินค้ากับปริมาณการใช้ “เข็คซ์ แอพเพล”
- 1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ของสินค้ากับ “เข็คซ์ แอพเพล”
- 1.6 ประเภทของ “เข็คซ์ แอพเพล” ในภาพโฆษณาทางนิตยสาร

2. นำเสนอการสืบความหมายของ “เข็คซ์ แอพเพล” ในภาพโฆษณาทางนิตยสาร ดังนี้

- 2.1 วิธีการนำเสนอ “เข็คซ์ แอพเพล” อย่างใจจด
- 2.2 วิธีการนำเสนอ “เข็คซ์ แอพเพล” โดยเน้น
- 2.3 วิธีการนำเสนอ “เข็คซ์ แอพเพล” ด้วยการใช้อวัยวะ
- 2.4 การสืบความหมายของแนวคิดหลักควบคู่กับการใช้กลยุทธ์ “เข็คซ์ แอพเพล”

3. นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาทำการสรุป และอภิปรายผลของการศึกษาในครั้งนี้ รวมถึงข้อจำกัดในการวิจัย และข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อไป